

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Навчально-науковий інститут загальноуніверситетської підготовки (ННІ ЗУП)
кафедра суспільно-гуманітарних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри СГН
к.філол.н. _____ О.М. Максимець
«__» _____ 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ФІЛОСОФІЯ»

для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр»
зі спеціальності 208 «Агроінженерія»
(на основі ступеня вищої освіти «Бакалавр»
механіко-технологічний факультет

2017 – 2018 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія» для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» зі спеціальності 208 «Агроінженерія» - Мелітополь, ТДАТУ, 2017. - 9 с.

Розробник: Щербакова Н.В., ст. викладач кафедри суспільно-гуманітарних наук

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри «Суспільно-гуманітарні науки»

Протокол від «28» серпня 2017 року № 1

Завідувач кафедри «Суспільно-гуманітарні науки»

к.філол.н. _____ О.М.Максимець

Схвалено методичною комісією ННІ ЗУП для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» зі спеціальності 208 «Агроінженерія» ступеня вищої освіти «Магістр»

Протокол від «___» _____ 2017 року № ____

Голова, доц. _____ Г.Г.Тараненко

«___» _____ 2017 року

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність,ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань 20 “Аграрні науки та продовольство” (шифр і назва)	Нормативна
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): 208 “Агроінженерія”	Рік підготовки:
Змістових модулів –2		1-й
Загальна кількість годин - 90		Семестр
		2-й
		Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –4 самостійної роботи студента - 1	Ступінь вищої освіти: «Магістр»	34 год.
		Практичні
		34 год.
		Лабораторні
		- год.
		Самостійна робота
		22 год.
		Вид контролю: екзамен

2 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу. Програма з курсу «Філософія» покликана забезпечити глибоке засвоєння специфіки філософського осягнення дійсності, високу світоглядно-методологічну культуру магістрів. Формування і розвиток сучасної світоглядно-методологічної парадигми студентської молоді неможливе без філософії як теоретичної основи людського світобачення, без розуміння філософії як життєвого завдання. Запропонована програма створена на основі найвищих досягнень класичної і сучасної філософії і враховує зростаючий попит на оволодіння філософією як відповідним типом, способом мислення.

Філософія є особливою духовною формою, функціональною особливістю якої є задоволення світоглядних запитів людини. В філософських системах викладено персональне світобачення філософів, що мають покликання до виразу своїх думок у суспільно-значимій формі. Їх мислення як вищий ступінь філософських міркувань стає взірцем або принаймні духовним орієнтиром для інших.

Завданням курсу: дати магістрам основи знань із теоретичних основ і закономірностей функціонування філософії науки, виділивши її специфіку, розкривши принципи співвідношення методології і методів наукового пізнання. Володіти навичками по формуванню наукового мислення, культури і свідомості.

Сприяти підготовці широко утворених, творчо й критично мислячих фахівців, здатних до аналізу й прогнозування процесів і явищ.

В результаті вивчення філософії студент повинен

ЗНАТИ:

- сутність основних категорій з філософії науки;
- погляди основних світових філософів;
- досягнення сучасної вітчизняної філософії з наукових досліджень;
- становлення, утвердження та розвиток світової філософської науки;
- тенденції розвитку філософських систем, сучасного соціального та наукового процесу.

ВМІТИ:

- самостійно аналізувати філософську наукову літературу;
- застосовувати категоріально-понятійний апарат філософії як методологічно основу для досліджень в рамках окремих дисциплін;
- відрізнити прояви буденного, релігійного та наукового світоглядів та відповідно оцінювати їх;
- розвивати свій кругозір та виробляти в собі елементи філософського світогляду;
- осмислювати соціальні явища й процеси, орієнтуватися в них;
- здійснювати пошук інформації через бібліотечні фонди, комп'ютерні системи інформаційного забезпечення, періодичну пресу;
- застосовувати отримані знання на практиці й у професійній діяльності.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Методологія наукового пізнання

ТЕМА 1-2 . Наука як соціокультурний феномен [4. с. 12-14, 90-98, 194-214; 12. с. 6-24; 16. с. 5-11; 17. с. 419-430] 4 години

Знання, пізнання, та його форми. Виникнення науки. Наукове знання, як система. Структура наукового знання. Класифікація наук. Проблема періодизації історії науки. Наука, як форма духовного виробництва і соціальний інститут. Наука і суспільство. Сцієнтизм та анти сцієнтизм.

ТЕМА 3. Методологія наукового пізнання. [4. с. 12-14, 90-98, 194-214; 12. с. 6-24; 16. с. 5-11; 17. с. 419-430]

Метод та методологія. Поняття предмету, теорії, методу. Метод, як єдність об'єктивного та суб'єктивного. Історія методології. Класифікація методів. Загальні функції методів. Основні відмінності теорії та методу. Недопустимість розгляду методу, як механічного набору правил.

ТЕМА 4. Філософські образи науки та її методів. [12. с. 193-199; 16. с. 150-152, 153-155]

Ідея створення «нової науки» (Ф. Бекон, Р. Декарт). Як можливе наукове знання? (І.Кант). Філософія як «наука наук» (Г. Гегель). Наука – сама собі філософія» (О.Конт) Закони діалектиці. Роль принципів діалектиці як регуляторів наукового пошуку. Межі, сфера дії діалектичного методу.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Концепція розвитку знань

ТЕМА 5. Проблема - гіпотеза - теорія. .[4. с. 12-14, 106, 118; 12. с. 222-226; 16. с. 95-103; 17. с. 466-472, 508-514]

Що таке наукова проблема? Які особливості гіпотези? Теорія, її структура і функція. Які існують види (типи) теорій. Основні способи побудови теорій у сучасній науці. Експеримент. Наукові методи теоретичного дослідження. Метод формалізації. Аксиоматичний метод. Метод гіпотетико-дедуктивного розгортання теорії. Історичний метод.

ТЕМА 6. Емпіричний і теоретичний рівні наукового пізнання. [4. с. 324-325; 1. с. 373-385, 285-317; 11. с. 575-581, 622-631]

Емпіричний рівень наукового пізнання. Теоретичний рівень наукового пізнання. Структура і функції наукової теорії. Єдність емпіричного і теоретичного, теорії і практики. Закон як ключовий елемент наукової теорії.. Філософські погляди представників Нового часу (Р. Декарт, Ф. Бекон, Б. Спіноза). Гіпотеза Канта-Лапласа про виникнення світу.

ТЕМА 7-8.. Концепція розвитку знань та його закономірності. [12. с. 21, 269-274; 16. с. 194-197, 222-225]

Кумулятивна модель розвитку науки.. Діалектико- матеріалістична модель розвитку науки. Проблема росту знань у К.Поппера. Концепція розвитку знань Т. Куна. Науково-дослідна програма І.Лакатоса. Методологічний анархізм П.Фейєрбанда. Еволюційна модель розвитку науки С.Тулміна. Загальні закономірності розвитку науки. Методологія соціальних наук М. Вебера. Логіка соціальних наук К. Поппера. Філософська герменевтика Г. Гадамера. Структурний метод в гуманітарних науках (Фуко).

ТЕМА 9 Новації в сучасній науці. [1. с. 285-317; 4. с. 142; 12. с. 177-199; 16. с. 152-156]

Загальна характеристика сучасної науки. Синергетика як нова стратегія наукового пошуку. Глобальний еволюціонізм і сучасна наукова картина світу. Проблема поза наукового познання. Осмислення взаємозв'язків наукових і соціальних цінностей як умова сучасного розвитку науки. Методологія науково-дослідницьких програм Лакатоса. Реконструкція історії науки П. Фейєрабендом та його плюралізм.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			годин				
			лк	лаб	сем. (пр.)	СРС	
Змістовий модуль 1. Нормативне забезпечення навчального процесу							
1	Лекція 1-2	Наука як соціокультурний феномен	8	-	-	-	-
	Практичне заняття 1	Форми наукового пізнання	-	-	4	-	1
	Самостійна робота 1	Наукове знання та історія його виникнення	-	-	-	3	5
	Практичне заняття 2	Наукове знання та його особливості	-	-	4	-	1
	Самостійна робота 2	Структура наукового знання	-	-	-	2	5
2-3	Лекція 3	Методологія наукового пізнання	4	-	-	-	-
	Практичне заняття 3	Методологія наукового пізнання	-	-	4	-	2
	Самостійна робота 3	Класифікація методів	-	-	-	3	5
4-5	Лекція 4	Філософські образи науки та її методів	5	-	-	-	-
	Практичне заняття 4	Філософські образи науки та її методів	-	-	5	-	1
	Самостійна робота 4	Філософія як «наука наук» Г.Гегель	-	-	-	3	5
8	ПМК 1	Підсумковий контроль за змістовий модуль 1	-	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 1 - 45 год.			17	-	17	11	35
Змістовий модуль 2. Концепція розвитку знань							
9-10	Лекція 5	Проблема - гіпотеза - теорія	4	-	-	-	-
	Практичне заняття 5	Проблема - гіпотеза - теорія	-	-	3	-	1
	Самостійна робота 5	Основні способи побудови теорій	-	-	-	2	4
11-12	Лекція 6	Емпіричний і теоретичний рівні наукового пізнання	4	-	-	-	-
	Практичне заняття 6	Емпіричний і теоретичний рівні наукового пізнання	-	-	4	-	1
	Самостійна робота 6	Структура і функції наукової теорії	-	-	-	2	4
13-14	Лекція 7-8	Концепція розвитку знань та його закономірності	5	-	-	-	-
	Практичне заняття 7	Закономірності розвитку знань	-	-	3	-	1
	Самостійна робота 7	Еволюційна модель розвитку науки С.Тулміна	-	-	-	2	4
	Практичне заняття 8	Кумулятивна модель розвитку науки	-	-	3	-	1

	Самостійна робота 8	Загальні закономірності розвитку науки	-	-	-	2	4
15-16	Лекція 9	Новації в сучасній науці	4	-	-	-	-
	Практичне заняття 9	Новації в сучасній науці	-	-	4	-	1
	Самостійна робота 9	Синергетика як нова стратегія наукового пошуку	-	-	-	3	4
16	ПМК 2	Підсумковий контроль за змістовий модуль 2	-	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 2 – 45 год.			17	-	17	11	35
Екзамен							30
Всього з навчальної дисципліни – 90 год.							100

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ №1

1. Поняття наукового знання.
2. Наукове знання як система.
3. Наука та практика.
4. Виникнення науки.
5. Структура філософського знання.
6. Матеріалізм та його види.
7. Ідеалізм та його форми.
8. Загальне питання філософії та дві його сторони.
9. Наукове знання, як система.
10. Структура наукового знання.
11. Проблема періодизації історії науки.
12. Сцієнтизм та антисцієнтизм. Наука і суспільство.
13. Погляди Ф. Бекона на ідею створення «нової науки».
14. І. Кант про можливість наукового знання.
15. Філософія, як «наука наук» Гегеля.
16. Наука – само по собі філософія. Погляди Огюста Конта.
17. Диференціація та інтеграція наук
18. Теоретизація та діалектизація науки.
19. Взаємодія наук та їх методів.
20. Єдність кількісних та якісних змін.
21. Емпіричний рівень наукового пізнання.
22. Теоретичний рівень наукового пізнання.
23. Структура і функції наукової теорії.
24. Закон, як ключовий елемент наукової теорії.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ №2

1. Поняття предмету, теорії, методу.
2. Метод, як єдність об'єктивного та суб'єктивного.
3. Класифікація методів.
4. Загальні функції методів.
5. Функції філософії в науковому пізнанні.
6. Загальна характеристика діалектиці.
7. Принципи діалектиці.
8. Метафізика та її значення для наукового пізнання.
9. Закони діалектиці.
10. Натурфілософія та природознавство.
11. Загальні наукові методи.
12. Наукові методи емпіричного дослідження.
13. Наукові методи теоретичного дослідження.
14. Класичне природознавство та його методологія.
15. Філософські погляди представників Нового часу.
16. Одиничне та загальне. Форма та зміст.
17. Частина та ціле. Система, елемент та структура.
18. Причина та наслідок. Поняття детермінізму.
19. Поняття соціального пізнання.
20. Методологія соціальних наук М. Вебера.
21. Філософська герменевтика Г. Гадамера.
22. Структурний метод в гуманітарних науках (Фуко).
23. Концепція науки і наукове знання К. Поппера.
24. Концепція зміни парадигм Т. Куна.
25. Реконструкція історії науки П. Фейєрабендом та його плюралізм.
26. Проблема, її постановка та рішення.
27. Гіпотеза, як форма та метод розвитку науково-теоретичного знання.
28. Теорія, її структура та функції.
29. Суспільний прогрес, його критерії та межі.
30. Соціальне прогнозування: види, типи, методи.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Андрущенко В. П. Сучасна соціальна філософія : курс лекцій / В. П. Андрущенко, М. І. Михальченко. - К. : Генеза, 1996. - 368 с
2. Асмус В. Ф. Античная философия : учеб. пособие для студентов и аспирантов философских факультетов / В. Ф. Асмус. - Изд. 2-е, доп. - М. : Высшая школа, 1976. - 543 с. : ил.
3. Бичко А. К. Історія філософії : підручник / А. К. Бичко, І. В. Бичко, В. Г. Табачковський. - К. : Либідь, 2001. - 408 с
4. Введение в философию : учеб. для вузов : в 2 ч / И. Т. Фролов, Э. А. Араб-Оглы, Г. С. Арефьев и др. - М. : Политиздат, 1989. - Ч. 1. - 1989. - 367 с. Ч. 2. - 1989. - 639 с.
5. Воловик В. И. Введение в философию / В. И. Воловик. - Запорожье, 2000. - 217 с.
6. История философии : конспект лекций. - Запорожье : ЗГУ, 1994. - 320 с.
7. Петрушенко В. Л. Основи філософських знань : навч. посібник / В. Л. Петрушенко. - К. : Каравела : Новий світ-2000, 2002. - 296 с. - (Вища освіта в Україні)
8. Петрушенко В. Л. Філософія : навч. посібник : рекомендовано МОН України / В. Л. Петрушенко. - 5-те вид. стер. - Львів : Новий світ-2000, 2010. - 504 с. - (Вища освіта в Україні)
9. Петрушенко В. Л. Філософія : підручник : затверджено МОН України / В. Л. Петрушенко. - Львів : Магнолія-2006, 2010. - 506 с
10. Практикум з філософії : навч. посібник : рекомендовано МОН України / за ред. В. Л. Петрушенка. - [б. м.] : Новий Світ-2000, 2003. - 256 с
11. Радугин А. А. Философия : курс лекций / А. А. Радугин. - 2-е изд., перераб. и доп. - М. : Центр, 2000. - 269 с.
12. Спиркин А. Г. Философия : учебник / А. Г. Спиркин. - [б.м.] : Гардарики, 2001. - 816 с.
13. Філософія : курс лекцій : навч. посібник : затверджено МОН України / І. В. Бичко [та ін.] ; за ред. С. В. Головка. - К. : Либідь, 1993. - 576 с
14. Філософія : навч. посібник / Л. В. Губерський [та ін.] ; за ред. І. Ф. Надольного. - 7-ме вид., стереотипне. - К. : Вікар, 2008. - 534 с
15. Філософія : навч. посібник / за ред. І. Ф. Надольного. - К. : Вікар, 1997. - 574 с
16. Філософія : підручник : рекомендовано МОН України / І. В. Бичко [та ін.]. - К. : Либідь, 2001. - 408 с
17. Философия : учебник для вузов / отв. ред. В. П. Кохановский. - Ростов н/Дону : Феникс, 1997. - 576 с.
18. Чанышев А. Н. Курс лекций по древней и средневековой философии : учеб. пособие / А. Н. Чанышев. - М. : Высш. школа, 1991. - 511 с.

Допоміжна

1. Аристотель Аналитики: первая и вторая : пер. с греч. / Аристотель. - М. : Госполитиздат, 1952. - 438 с. : 1 с-портр.
2. Аристотель Сочинения в 4-х т.: пер. с древнегреч. / Аристотель. - М.: Мысль, 1976. - Т. 1. - 550 с. - (Философское наследие)
3. Бердяев Н. А. О назначении человека / Н. А. Бердяев. - М.: Республика, 1993. - 383 с.
4. Бердяев Н. А. Смысл истории / Н. А. Бердяев. - М.: Мысль, 1990. - 177 с.
5. Бэкон Фр. Новый Органон // Сочинения в 2 т. / Фр. Бэкон ; под общ. ред. А. Л. Субботина. - М.: Мысль, 1977. - Т. 2. - С. 18-33
6. Вернадский В. И. Философские мысли натуралиста / В. И. Вернадский. - М., 1988. - 522 с.
7. Гадамер Х.-Г. Истина и метод: Основы философской герменевтики: пер. с нем. / общ. ред. и вступ. ст. Б. Н. Бессонова. - М.: Прогресс, 1988. - 704 с.
8. Гоббс Т. Сочинения в 2-х томах: - М.: Мысль, 1991. - Т. 2. - 731 с.
9. Грушевский М. С. Очерк истории украинского народа / М. С. Грушевский. - К. : Лыбидь, 1990. - 397 с. - (Памятники исторической мысли Украины)
10. Декарт Р. Рассуждение о методе, чтобы верно направлять свой разум и отыскивать истину в науках // Сочинения: В 2 т. / Р. Декарт - М., 1989. - Т. 1. - С. 250-296.
11. Платон Диалоги : пер. с древнегреч. / Платон. - М. : АСТ ; Харьков : Фолио, 2001. - 384 с. - (Философия. Мастера)

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека ТДАТУ, м. Мелітополь, пр. Б. Хмельницького, 18.
2. Бібліотека М. Лермонтова, пл. Перемоги, 1.
3. Джерела Інтернет: <http://book.li.org.ua>, <http://st.zu.edu.ua>, <http://www.jourclub.ru/21/>, <http://www.humanities.edu.ru>, <http://readbookz.com/cat/32.html>, <http://www.lib.ua-ru.net/katalog/1461.html>
4. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.nip.tsatu.edu.ua/biblioteka/>